

**SEMINAIRE RELATIF A L'EXECUTION DES ARRETS DE LA COUR EUROPEENNE
DES DROITS DE L'HOMME EN MATIERE DE CONDITIONS DE DETENTION**

organisé dans le cadre du projet financé par le Fonds fiduciaire «droits de l'homme» (HRTF)

Institut national de la magistrature de la Roumanie
Bucarest, les 17 et 18 mars 2014

Présentation par Florin Streteanu

Les opinions exprimées dans ce document sont celles de l'auteur

**Noi dispoziții legislative privind
alternative la pedeapsa închisorii și
modalități de individualizare a
pedepselor privative de libertate, ce
pot contribui la reducerea populației
carcerale**

Prof.univ.dr. Florin STRETEANU

Pedeapsa amenzii

- **Devine aplicabilă pentru un număr mare de infracțiuni :**
 - furtul simplu (art.228 NCP)
 - loviri sau alte violențe (art.193 NCP) – 90 zile îngrijiri medicale
 - Violare de domiciliu (art.224 NCP)
 - Gestiune frauduloasă (art.242 alin.1 NCP)
 - Tulburarea de posesie (art.256 NCP)
- **Se aplică potrivit sistemului zilelor-amendă**

$$A = N_{ZA} \times S_{ZA}$$

Pedeapsa amenzii

- **Numărul zilelor amendă ($30 \text{ zile} \leq N_{ZA} \leq 400 \text{ zile}$)**
 - 60 și 180 de zile-amendă, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită numai pedeapsa amenzii;
 - 120 și 240 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa amenzii alternativ cu pedeapsa închisorii de cel mult doi ani;
 - 180 și 300 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa amenzii alternativ cu pedeapsa închisorii mai mare de 2 ani.
- **Suma corespunzătoare unei zile-amendă ($10 \text{ lei} \leq S_{ZA} \leq 500 \text{ lei}$)**

Cuantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă se stabilește ținând seama de situația materială a condamnatului și de obligațiile legale ale acestuia față de persoanele aflate în întreținerea sa.

Amenda care însoțește pedeapsa închisorii (art.62 NCP)

- Dacă prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial, pe lângă pedeapsa închisorii, se poate aplica și pedeapsa amenzii.
- Limitele speciale ale zilelor-amendă se determină în raport de durata pedepsei închisorii stabilite de instanță și nu pot fi reduse sau majorate ca efect al cauzelor de atenuare ori agravare a pedepsei.
- La stabilirea cuantumului sumei corespunzătoare unei zile-amendă se va ține seama de valoarea folosului patrimonial obținut sau urmărit.

Executarea pedepsei amenzii

Executarea prin MFC

- Se dispune în cazul în care pedeapsa amenzii nu poate fi executată, în tot sau în parte, **din motive neimputabile persoanei condamnate**, cu consimțământul acesteia.
- Nu se dispune dacă, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta muncă.
- Unei zile-amendă îi corespunde o zi de muncă în folosul comunității. O zi de MFC înseamnă 2 ore de muncă prestată efectiv.
- În cazul amenzii care a însoțit pedeapsa închisorii, obligația de muncă în folosul comunității se execută după executarea pedepsei închisorii.
- Executarea MFC se face sub coordonarea serviciului de probațiune.
- Condamnatul poate fi exonerat de executarea zilelor de MFC prin plata amenzii corespunzătoare zilelor-amendă rămase neexecutate.

Executarea pedepsei amenzii

Înlocuirea amenzii cu închisoarea se dispune:

- În caz de sustragere cu rea-credință de la plata amenzii
- În cazul refuzului de a consimți la prestarea MFC
- În cazul neefectuării MFC

Renunțarea la aplicarea pedepsei

Condițiile renunțării la aplicarea pedepsei: (art.80 C.pen.):

- a) infracțiunea săvârșită prezintă o gravitate redusă, având în vedere natura și întinderea urmărilor produse, mijloacele folosite, modul și împrejurările în care a fost comisă, motivul și scopul urmărit;
- b) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea unei pedepse ar fi inoportună din cauza consecințelor pe care le-ar avea asupra persoanei acestuia.

Nu se poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei dacă:

- a) infractorul a mai suferit anterior o condamnare, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42 lit. a) și lit. b) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;
- b) față de același infractor s-a mai dispus renunțarea la aplicarea pedepsei în ultimii 2 ani anteriori datei comiterii infracțiunii pentru care este judecat;
- c) infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicește aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților;
- d) pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea mai mare de 5 ani.

În caz de concurs de infracțiuni, renunțarea la aplicarea pedepsei se poate dispune dacă pentru fiecare infracțiune concurentă sunt îndeplinite condițiile prevăzute.

Amânarea aplicării pedepsei

Condițiile amânării aplicării pedepsei

- a) pedeapsa stabilită, inclusiv în cazul concursului de infracțiuni, este amenda sau închisoarea de **cel mult 2 ani**;
 - b) infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42 lit. a) și lit. b) sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;
 - c) infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității;
 - d) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară, dar se impune supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.
- (2) Nu se poate dispune amânarea aplicării pedepsei dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este de **7 ani sau mai mare** sau dacă infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

Amânarea aplicării pedepsei – măsuri de supraveghere

- a) să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;
- b) să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- c) să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile, precum și întoarcerea;
- d) să comunice schimbarea locului de muncă;
- e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

Amânarea aplicării pedepsei – obligații

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b) să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității, pe o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă.
- c) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială
- d) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
- e) să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu persoanele cu care a comis infracțiunea sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori să nu se apropie de acestea;
- f) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- g) să nu conducă anumite vehicule stabilite de instanță;
- h) să nu dețină, să nu folosească și să nu poarte nicio categorie de arme;
- i) să nu părăsească teritoriul României fără acordul instanței;
- j) să nu ocupe sau să nu exercite funcția, profesia, meseria ori activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii.

Suspendarea sub supraveghere

- Se poate aplica pentru pedepse de până la 3 ani;
- Presupune obligația de a presta MFC (60-120 zile);
- Termenul de supraveghere este de 2-4 ani;
- Pe durata termenului de supraveghere se execută pedepsele complementare;
- Nu mai are ca efect reabilitarea de drept;

Liberarea condiționată

Regimul este mai restrictiv:

- se poate face numai din regim semideschis sau deschis;
- depinde de îndeplinirea obligațiilor civile;
- Cel liberat este supus unor măsuri de supraveghere și obligații

Regimul nu se aplică pedepselor pentru fapte comise anterior intrării în vigoare a NCP (CCR, dec 214/1997).